

23.01.2023

Asia/3

§ 34

Valtuutettu Hilikka Ahteen toivomusponsi rintasyöpäseulonnan ikärajan noston pilotoinnista

HEL 2022-007433 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Elisa Gebhardin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 1.6.2022 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 1.6.2022 valtuutettu Hilikka Ahteen aloitetta rintasyöpäseulonnan ulottamisesta 74 ikävuoteen asti kaupunginvaltuusto hyväksyi aloitteentekijän ehdottaman toivomusponnen: "Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta, että Helsinki toimii pilottina rintasyöpäseulonnan ikärajan nostolle 74 ikävuoteen nykyisen palveluntuottajan sopimuksen ja mahdollisen optioajan päättyessä."

Valtioneuvoston seulonta-asetuksen mukaan rintasyöpäseulontaa tehdään nykyisin 50-69-vuotiaille kahden vuoden välein. Helsingin nykyisen palveluntuottajan kanssa voimassa olevaa sopimusta on jatkettu kahden vuoden optiolla 31.12.2024 saakka. Sopimuksessa ei ole otettu huomioon mahdollista seulontaikäluokkien laajentamista. Sosiaali- ja terveyslautakunta on toivomusponnen johdosta anta-

23.01.2023

Asia/3

massaan lausunnossa katsonut, että rintasyövän seulonnan ikärajan nostamisessa tulisi edetä valtakunnallisten linjausten mukaisesti ja odottaa mahdollista seulonta-asetuksen muutosta. Lisäksi lautakunta on katsonut, että pilottihankkeen sijasta kysymykseen tulisi pikemminkin kohderyhmän pysyvä laajennus.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.12.2022 § 255

HEL 2022-007433 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Hilikka Ahteen toivomusponnosta koskien rintasyöpäseulonnan ulottamista 74 ikävuoteen asti:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta Helsingin toimia pilottina rintasyöpäseulonnan ikärajan nostolle 74 ikävuoteen

23.01.2023

Asia/3

nykyisen palveluntuottajan sopimuksen ja mahdollisen optioajan päättyessä.

Rintasyövän mammografiaseulonta tehdään nykyisin kaikissa HYKS-alueen kunnissa 50–69-vuotiaille kahden vuoden välein valtioneuvoston seulonta-asetusta noudattaen. Ponnessa mainitut ikäluokat 70–74 vuotta eivät kuulu lakisääteisen seulonnan piiriin mutta Suomen Syöpärekisterin näkemyksen mukaan seulonnan laajentamista tähän ikäryhmään tulisi jatkossa pohtia. Syöpärekisteri ei kuitenkaan varsinaisesti suosittele seulonnan laajentamista ja valtakunnallisesti asiasta päättäminen kuuluu valtioneuvostolle. Tämä päätöksenteko edellyttää kansainvälisen tason tutkimustietoja ja kansalliseen toimintaympäristöön sopivaa mallinnusta luotettavine kustannusvaikuttavuusanalyyseineen.

Kunta ja ensi vuoden alusta hyvinvointialue ja Helsingin kaupunki voivat järjestää valtakunnallisen seulontaohjelman lisäksi myös ohjelmaa täydentäviä seulontoja. Tällöin järjestämistä vastaavien viranomaisen tulee ennen seulonnan aloittamista arvioida, minkälaisia vaatimuksia seulonta asettaa terveydenhuollon palvelujärjestelmälle ja miten seulonta siihen vaikuttaa. Arvioon tulee sisällyttää seulottavaa tautia, sen esiintyvyyttä ja hoitoa, seulontamenetelmiä, seulonnan vaikuttavuutta, organisoimista, kokonaiskustannuksia sekä seulontaan liittyviä eettisiä kysymyksiä koskeva tarkastelu. Lisäksi säteilylle altistavan seulonnan toimeenpanoa varten on aina laadittava seulontaohjelma, joka on esitettävä Säteilyturvakeskuksen tarkastettavaksi ennen seulonnan aloittamista.

Helsingin nykyisen palveluntuottajan kanssa on 31.12.2022 saakka voimassa oleva sopimus, ja sitä on jatkettu kahden vuoden optiolla 31.12.2024 saakka. Sopimus koskee lakisääteisiä ikäluokkia, eikä siinä ole otettu huomioon mahdollista seulontaikäluokkien laajennusta.

Naisikäluokkien 70–74 vuotta suuruus on Helsingissä 18 620 eli vuosittain seulontakohorttiin kuuluvia on noin 9000. Tällöin 70 prosenttia seulonta-aktiivisuudella tehtäisiin vuodessa noin 6000 seulontamammografiaa, jolloin laajennuksen kustannus olisi noin 150 000 euroa vuodessa. Seulontakustannus optiokaudella 2024–2025 on noin 400 000 euroa vuodessa ja näin ollen se nousisi laajennuksen myötä noin 650 000 euroon.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää rintasyövän seulonnan ikärajan nostamista 74 vuoteen harkinnan arvoisena, mutta katsoo, että asiassa pitäisi edetä valtakunnallisten linjausten mukaisesti ja odottaa mahdollista seulonta-asetuksen muutosta. Mikäli laajennukseen kuitenkin päädyttäisiin, kyseessä olisi pikemminkin seulonnan kohderyhmän pysyvä laajennus kuin pilottihanke ja tällöin tämä olisi otettava huomioon

23.01.2023

Asia/3

valmisteltaessa uutta mammografiaseulontojen hankintapäätöstä vuonna 2024.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kansainvälisissä tutkimuksissa seulonnan on todettu vähentävän rintasyöpäkuolleisuutta myös 70–74 vuoden iässä. Hyvin suunniteltu ja järjestetty kansallinen seulontaohjelma lisää kansalaisten tasa-arvoa ja vähentää alueellista eriarvoisuutta. Tutkittaville oikea negatiivinen testitulos antaa turvallisuuden tunteen ja vähentää huolestuneisuutta. Seulontojen muita etuja ovat esimerkiksi potilaiden kärsimyksen vähentäminen parantavan hoidon avulla, säästävät leikkaukset ja liitännäishoitojen pienentynyt tarve. Lisäksi syöpien hoitaminen varhaisessa vaiheessa säästää yhteiskunnan resursseja, koska hoitoaika on lyhyempi ja hoito kevyempi kuin edenneen syövän hoito.

Hyötyjen lisäksi rintasyövän seulonta aiheuttaa myös haittoja. Yksi viidestä seulontaan säännöllisesti osallistuvasta naisesta lähetetään vähintään kerran tarpeettomasti jatkotutkimuksiin. Seulonnassa myös todetaan pieniä varhaisessa vaiheessa olevia kasvaimia, joista osa ei olisi aiheuttanut oireita naisen elinaikana."

Käsittely

13.12.2022 Ehdotuksen mukaan

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sinikka Vepsä: Helsinki toimii pilottina ja nostaa rintasyövän ikärajan 74 ikävuoteen nykyisen palveluntuottajan sopimuksen ja mahdollisen optioajan päättyessä. Kansainvälisissä tutkimuksissa seulonnan on todettu vähentävän rintasyöpään kuolleisuutta 70-74 vuoden iässä sekä syöpien hoitaminen varhaisessa vaiheessa säästää yhteiskunnan resursseja ja rintasyöpään sairastuneiden naisten inhimillisiä kärsimyksiä.

Kannattaja: jäsen Pentti Arajärvi

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sinikka Vepsä)

23.01.2023

Asia/3

Jaa-äännet: 9

Vilja Alanko, Maaret Castrén, Sami Heistaro, Kati Juva, Laura Korpi-
nen, Minna Lindgren, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 4

Pentti Arajärvi, Björn Månsson, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 -
4.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi esittelijän ehdotuksen mukaisen
lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi